

Att befinna sig i ett mellanrum

Mia Lindqvist



P o r t f o l i o

2 0 1 6

B i l d k o n s t

Författare: Mia Sera Alice Lindqvist
Utbildningsprogram och ort: Bildkonst, Jakobstad
Handledare: Albert Braun, Göran Torrkulla
Bedömare: Ulrika Ferm, Jimmy Pulli
Titel: Att befinna sig i ett mellanrum, En skräckblandad förtjusning

Datum: 2016
Sidantal: 15

Abstrakt

Vi sover en stor del av våra liv. Det enda jag lärt mig om sömn i skolan är att det är viktigt att vi får den regelbundet. Men vad händer när sömnen blir till en börda och en del av verkligheten som hjälper till att forma mitt vakna jag, verkar undandra sig min kontroll? Är vi endast dessa fysiska kroppar med en allt för komplex hjärna för att förstå att universums uppbyggnad kan räknas ut med den simplaste ekvationen?

Jag måste gå igenom vad som hänt, och försöker närmare utreda det hela genom att ställa annorlunda frågor.

Språk: Svenska Nyckelord: Drömmar, medvetande, sömn

BACHELOR'S THESIS

Author: Mia Sera Alice Lindqvist

Degree Programme: Fine art Specialization:

Supervisors: Albert Braun, Göran Torrkulla

Examinators: Ulrika Ferm, Jimmy Pulli

Title: Att befinna sig I ett mellanrum, En skräckblandad förtjusning

Date: 2016

Number of pages: 15

Summary

We spend a lot of our lives sleeping. The only thing I learned from school about sleep is how important it is that we get it regularly. But what happens when sleeping becomes a burden, and a part of reality that helps shaping my personality seems to be slipping away from my control? Are we only these physical bodies wandering around with a way to complex brain to understand that we are able to calculate the universe with the most simple equation? I need to know more about what has happened and try to investigate it all by asking different questions.

Language: Swedish Key words: Dreams, consciousness, sleep

Innehållsförteckning

Inledning

Arbetets förlopp och syfte

Att ge svar i form av frågor

Att bli påverkad av en illusion

Sigmund Freuds psykoanalys

Mötet med mig själv

Vägen till ett mellanrum

Redo för Armageddon

Inspiration och förebilder, Francesca Woodman

Att glömma sig själv

Skymningen

Återspeglning av den vakna tiden

Sammanfattning

Källförteckning

Mardrömmen

Henry Fuseli målade år 1781 målningen "Mardrömmen" som sägs tolka en sömnpalys eller mardröm.

Vi ser Maran som sitter på kvinnans bröstkorg och kväver henne, samtidigt som vi också kan observera ett slags hästdjur i bakgrunden. Denna målning har fascinerat mig sedan jag var liten. Jag hittade den i en bok om drömmar som mamma hade och sedan dess har jag kunnat sitta och betrakta den hur länge som helst. Målningen väckte en underlig känsla hos mig som drog mig tillbaka om och om igen. Även när jag skulle somna brukade jag försöka känna in och visualisera målningen fast den upprörde och skrämde mig så. Jag kunde inte sluta.

Inledning

När jag har diskuterat med människor om deras allra första minnen, upplever jag att de har suddiga bilder av olika händelser som känns lite som drömmar för dem. Jag är däremot säker på att mina första minnen kommer från drömliknande tillstånd, för att hitta en benämning på dessa företeelser jag skriver om, har jag valt att kalla dem sömnupplevelser.

I mitt arbete har jag behandlat dessa och gett liv åt suddiga minnesbilder från mitt undermedvetna via fotografier som sedan printats ut på plast.

Jag försöker exponera en introvert mystik som finns hos mig, men som jag också kan känna igen hos många andra i min omgivning. Jag måste ta reda på mer om vad som driver mig, oss. Är vi endast dessa fysiska kroppar med en alltför komplex hjärna för att förstå att universums uppbyggnad kan räknas ut med den simplaste ekvationen?

Min första tanke var att behandla frågor som utgår ifrån det undermedvetna, och eftersom jag i mitt liv har varit med om flera händelser som väckt frågor hos mig, måste jag försöka rätta ut frågetecknen. Arbetet är först och främst en djupdykning i mitt eget inre, en process i att få ut vad jag kanske behöver se svart på vitt för att få mer förståelse om mig själv som individ och för att kunna gå vidare som konstnär. Jag kommer inte att gå djupare in i olika forskningar, det finns oändligt med åsikter inom ämnet och jag har svårt att bestämma mig för vad jag skall tro. Ifrågasätt allt, sa pappa. Därför har jag valt att lämna tolkningen åt mottagaren och arbetat utifrån de händelser jag personligen varit med om. Projektet är ett sätt att förkroppsliga mina sömnupplevelser, et försök till att förstå mig själv bättre och på samma gång en fråga, "Hur bra känner du dig själv?"





54

Att ge svar i form av frågor

Vardagen och verkligheten kan tyckas självklar. Den förtsätter som om det inte fanns någonting att ifrågasätta. Hur skall jag kunna applicera min individuella kaotiska verklighet på den gemensamma samvaro jag gärna skulle känna större del av?

Har jag tid att tänka över vad mitt undermedvetna vill säga mig? Jag måste lära mig lyssna för att hitta inre ro. Först när själen är i total symbios med min kropp hör jag vad den frågar efter.

Att berätta en dröm åt någon är att ge ut information om sig själv man vanligen inte förstår betydelsen av. Det är precis vad jag vill göra. Jag ger genom bilderna svar på frågor som konkret inte är ställda, men har även ställt många frågor i mitt arbete som inte har några svar. Jag strävar efter att ställa de rätta frågorna. Det är så jag utvecklas.

Arbetets förlopp och syfte

Allt jag uppfattar kommer inifrån vare sig jag sover eller är vaken. Alla människor, djur, platser jag drömmer om anser jag vara en spegelbild av mig själv. Därför är det viktigt att i huvudsak använda mig själv som modell på fotografierna och inte någon annan, även om andra personer förekommer i mina drömmar.

Mitt arbete innefattar främst fotografier i en installation, men jag har även varit tvungen att tänka formmässigt på min kropp som skall formas enligt hur ljuset faller. Som en skulptur i lera. Jag har printat ut fotografierna på plast, en metafor för det plastiska i hjärnan ständigt under förändring, medan bläcket skapar det permanenta och konstanta, och de båda materialen bildar tillsammans en sorts sanning. Skuggor, minnen av minnen och en fråga om vad som är verkligt. Jag vill att betraktaren skall glömma var hon eller han befinner sig för en stund. Kanske gör arbetet det möjligt att komma ihåg något man hade glömt.

Att bli påverkad av en illusion

Jag kan fortfarande känna hur det ruttna ägget smakade för att inte prata om hur det luktade.

Det får mig att rysa.

Pappersfabrik och alldeles för gammal mjölk.

Denna dröm har fått mig att känna den sura smaken i munnen bara jag ser ett ägg.

Aldrig mera ägg.

Bara en känsla, ett minne av ett minne som det inte går att sätta fingret på. REM står för "Rapid Eye Movement" och har sitt namn från de snabba ögonrörelser som förekommer under ögonlocken när man drömmer. Är vi lika levande när vi befinner oss i endjup REM-sömn som när vi är vakna? Till hur stor del påverkar dessa två världar varandra? Är det vakna tillståndet det som formar och ger skepnad till våra drömmar eller är det tvärtom? Vad betyder det egentligen att vara vaken och levande, definieras verkligheten och min personlighet endast av de händelser som sker i det tillståndet? När jag är vaken är det den fysiska omvärlden som formar mitt medvetande och hur jag uppfattar saker och ting. När jag sover så är det mest minnen och sinnesstämningar som bestämmer vad jag uppfattar i drömmen. Då jag spekulerar i varifrån medvetandet kommer och hur det uppstår i moderns mage, skulle jag vilja tro att vi från början är sovande varelser som sedan har vaknat till liv. Ett foster börjar normalt drömma och komma in i REM stadiet i vecka 32. Kommer måntro inte några av våra allra första intryck i livet från ett sömn- eller drömliknande tillstånd?

Jag kan bara fantisera om hurudana drömmar fostret upplever innan det har någon uppfattning om den yttre världen.

Leonardo da Vinci målade år 1512 ett foster i mammans mage, och ansåg då att fostret inte hade något medvetande eller ens hjärtverksamhet före ögonblicket då det föds. Vi vet nu att i vecka 17-18 börjar fostret bilda länkar mellan nervceller i hjärnan och i ryggmärgen, vilket behövs för att man skall kunna skicka signaler från nerverna till hjärnan och ha ett slags medvetande.



Sigmund Freuds psykoanalys

Freud menar att enda tillfället när vi verkligen är fria är när vi sover. Vi behöver inte anpassa oss efter de yttre faror och det arbete vi vanligen lämpar oss efter. Jag vet inte om jag kan hålla med om påståendet, i alla fall inte att vi vore fria när vi sover. Känslan frihet vill jag definiera på ett annat sätt än den fängelselika känsla jag ofta upplever när jag befinner mig i olika sömn- och drömtillstånd. Läkaren och neurologen Sigmund Freud (1856-1939) kom i sin psykoanalys och drömtydning fram till det slutresonemanget att drömmar är "dagsrester", det vill säga en sammanställning av fragment av vad vi upplevt under dagens lopp och under sömnen sedan går igenom och bearbetar.

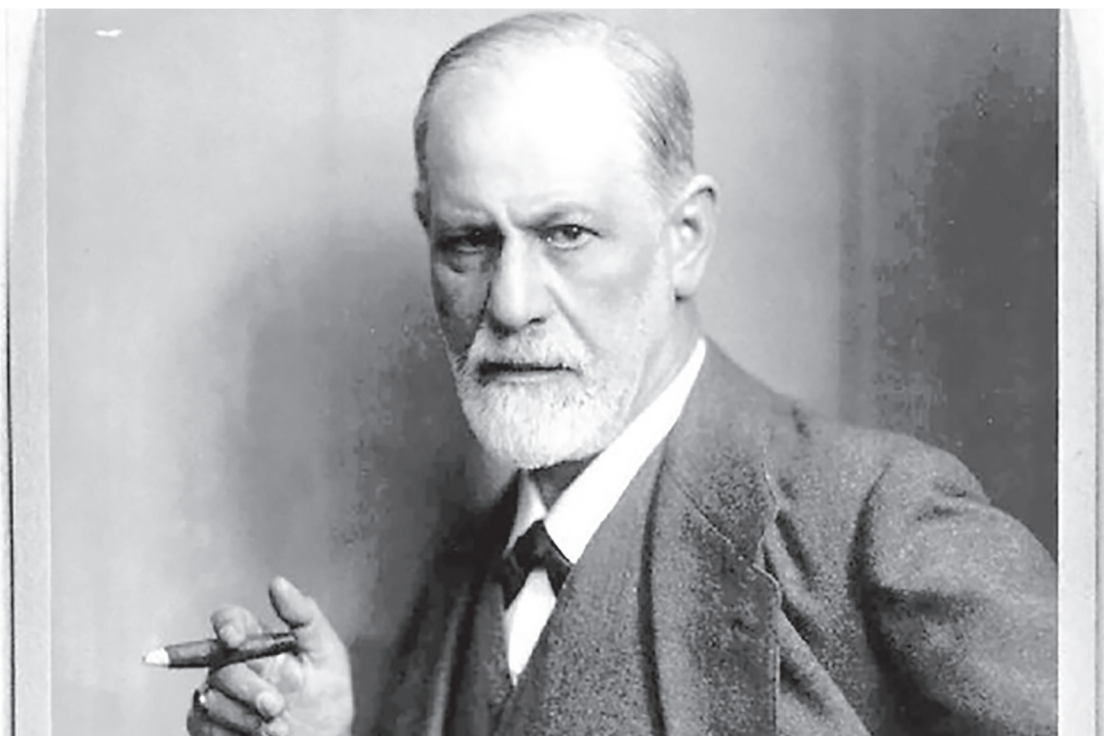
När jag tänker över vad han skriver, upplever jag att det är tvärtom, i det vakna stadiet under dagen upplever jag nattrester. Drömmarna och upplevelserna jag haft under natten har ofta stor inverkan på hur dagen utspelar sig och hur jag mår. T.ex. om jag drömde att jag var förföljd, går jag hela nästa dag och ser mig över axeln. Eller drömmen om det ruttna ägget, jag har haft svårt att äta ägg sedan dess.

Freud skriver också att när människan drömmer finns en censur som är verksam när vi sover, den gör att drömmens ursprungliga mening blir förvriden. *"Censorn blir så att säga lurad och låter dolda tankar slippa igenom gränsen till det medvetna, om de är tillräckligt förklädda."*

Därför måste man återställa drömmen till dess naturliga struktur via drömtolkning. Freud har skrivit om drömtolkningens konst och gett oss redskap att handskas med betydelsen av drömmar. Jag anser dock att hans åsikter om att varje dröm är ett uttryck för människans dolda sexuella önskningar är aningen föråldrade.

Jag finner hans forskning om drömtydning ytterst intressant, symboltydning i all ära, men jag har svårt att se hur jag kan applicera dessa vetenskapliga grunder om sexualitet och dolda önskningar på mina egna upplevelser. Däremot håller jag fullständigt med om att *"drömmen är kungsvägen till förståelse av det undermedvetna."*

Erich Fromm, Freuds Psykoanalys, - mästerskap och begränsning, Freuds teori om drömtolkning. S.73-82



Mötet med mig själv

Finns det någonting fysiskt på denna planet som går att sammankoppla med ordet själ?

Jag öppnar ögonen.

Sängen under mig är borta, likaså kläderna jag hade på mig och golvet.

Det går inte att vända på huvudet så jag anstränger mig för att röra ögonen och se vad som händer.

Jag kan se de andra husen som är byggda i kvarteret, gatan och lyktstolparna.

Men hela huset jag bor i och alla människor som någonsin fanns runt mig är borta. Kvar är bara min nakna kropp som svävar tyngdlös, lätt, ovanför golvet i samma ställning som den somnade.

Jag börjar sakta rotera som om jag vore fastspänd på ett stort grillspett. Långsamt men i samma fart hela tiden, runt, runt. Natten ligger tyst, mörk och ensam.

Det är ganska skönt att snurra, men efter en liten stund känner jag att det aldrig kommer ta slut, jag vet inte hur jag skall stoppa rörelsen själv.

En känsla av panik slår mig och jag inser att jag är förlamad på spettet och har tappat kontrollen över kroppen som brukade kännas som min.

Luftvägarna krymper och jag har svårt att andas. Då hör jag hur en kvinnoröst viskar mitt namn, "Miiiiiaaaa..."

nära mitt öra, fast jag vet att jag är ensam. Jag vågar inte ha ögonen öppna längre så jag blundar hårt för att slippa se vems rösten är.

Det är helt klart en människa bredvid mig eftersom jag kan känna andedräkten mot halsen. Jag får känslan av att det är en annorlunda kroppslig version av mig själv som står böjd ovanför det sovande jaget och försöker få kontakt med mig. Om jag öppnar ögonen kommer någonting hemskt att hända, för alla vet ju att man inte skall se sig själv i ögonen på det viset.



Sömnparyser är ganska vanliga och de flesta människor har, eller kan någon gång komma att uppleva fenomenet. Däremot är det ovanligt att man kommer ihåg händelsen efteråt, eller att den blir återkommande. Man upplever sömnparyser oftast just när man skall somna in eller håller på att vakna.

Kroppens motorik sover fortfarande, men hjärnan är vaken.

Det finns olika typer av sömnparyser som delas in i kategorier beroende på om man ser skepnader, hör röster eller upplever att kroppen roterar.

Förut kopplade man ihop sömnparyser med någonting övernaturligt och religiöst men idag har vetenskapen kommit fram till mer naturliga förklaringar. Sömntillstånd som sömnparyser, kan uppkomma på grund av olika psykiska störningar (Primär insomni), behov av onormalt mycket sömn (Hypersomni) eller ett livligt sömntillstånd (Parasomni).





Vägen till ett mellanrum

Ett av mina tidigaste minnen är från en upplevelse ja ibland hade när jag höll på att somna. Jag kunde ofta själv bestämma när jag ville att händelsen skulle äga rum. Ansiktet helt mot kudden, ligg stilla en ganska lång stund. Koncentration.

Öppna ett litet, litet hål att andas genom i tyget, men rörelsen måste vara så liten att kroppen inte störs eller märker att jag rör mig. Öppna sinnen på det viset att jag inte tänker på någonting alls, men ändå har kvar en viss koncentration. Andas.

Om det lyckades så långt borde nästa steg vara enkelt, att försvinna till landet som varken är här eller där. Varken vaket eller sovande. Jag måste ta mig till det mellanrum, tomrummet som fyller mitt huvud.

Jag och vår schäfer Miska står högst upp på taket på ett höghus och tittar ner. Huset är så högt att man nästan inte ser marken, det som sker där nere är bara ett diffust vimmel av svaga pastellfärger.

Min kropp är stel som en pinne och jag får inte luft. Vinden tar tag i mitt hår och det är varmt, soligt och inte ett enda moln i hela universum. Jag vet att jag måste hoppa för att få luft så jag håller Miska hårt i kopplet, sedan tar vi sats tillsammans och hoppar. Känslan att flyga i luften tyngdlös tillsammans med min bästa vän är underbar.

Det känns i hela kroppen, pirrar i magen och i ryggraden som när man åker karusell. Vilken underbar gåva vi har fått, att svävande kunna ta oss fram i luften.

Jag kan inte flyga mer.

Med tiden och åren som gått har jag glömt hur man gör.

Klardrömmande eller kanske mera känt som Lucid dreaming är ett fenomen som kan uppkomma när man drömmar. Under en klardröm är den sovande fullt medveten om vad som händer och kan ibland också styra vart drömmen skall ta en. Det går att med olika metoder träna upp sig på detta, men det är en tidskrävande process som ritualer innan man lägger sig varje kväll.

Det är ganska vanligt att barn har lätt för att uppleva klardrömmar, men detta försvinner oftast med tiden.

Redo för Armageddon

Potatis i handväskan, chokladbitar fint brutna från varandra, en och en instoppade i sockor. Inlagda persikor i hatthyllan. Spara, samla, lagra.

Det sägs att man aldrig skall väcka någonsom går i sömnen, personen i fråga kan bli förvirrad eller rent av galen!

Är man en sömngångare kan kroppen få för sig att vandra iväg och göra de konstigaste saker utan att den utsatta har en aning om vad som händer. Personligen har det varit allt från att duscha med kläderna på, för att sedan dyngsur krypa ned under täcket och nästa morgon vakna förkyld, till att gömma undan livsmedel i blomkrukor. Allt utan att jag vaknat eller har något minne av händelserna.

Ibland finns ett suddigt minne av vad som hänt under natten, men det känns nästan alltid bara som om det var en dröm eller minnen från en film jag såg för länge sedan.

Men bevismaterialet finns där.

Potatis, choklad. Ögonvittnen.

Jag vaknar plötsligt, slår upp ögonen från noll till hundra på en sekund. Kylskåpet står framför mig och glor på mig med sin öppna lysande kropp. Mina ben känns som spaghetti, och jag tvivlar på mina egna musklers förmåga att hålla mig uppe. Vad gör jag här? Jag kan inte heller riktigt förstå varför jag har saker i händerna, jag blir skraj och på samma gång öppnar sig mina handflator och mjölkpaketet och den halvötna bananen faller till golvet. Det har hänt igen.

Som om en större kraft plockat upp mig och styrt mig runt i lägenheten och släppt ner mig framför kylskåpet.

Förvirring råder. Det var inte första eller sista gången det hände sig att jag besökte kylskåpet nattetid och samlade på mig mat eller åt. Kände jag mig ensam? Försökte jag skydda mig mot någonting? Har allt prat från min barndom om Armageddon börjat gro i mig så att jag undermedvetet börjat gömma, samla och placera ut mat inför det kommande slutet? Vem vet.





Inspiration och förebilder, Francesca Woodman

Förutom Henry Fuselis målning som jag nämnde i början av texten har jag andra inspirationskällor. En konstnär jag kan relatera till och som påverkat mig under hela min skapande process är Francesca Woodman (1958 – 1981), som har kommit att bli en av tidernas största ikoner inom samtida fotografi. Woodman är känd för sina svartvita bilder ofta på sig själv eller andra kroppar. Hon utforskade såväl olika slags rum som hur människan rör sig i dem. Rörelseoskärpa skapad med lång exponeringstid är också någonting som kännetecknar henne som konstnär. Hennes bilder uttrycker en övergivenhet som tilltalar mig och som gör att jag börjar tänka på och ifrågasätta det jag har känt som verklighet. Jag börjar också fundera över hennes öde, hon tog sitt liv bara 22 år gammal och jag tänker mig att hon verkligen kände och levde den ångest jag så bra kan känna av i hennes bilder. Woodman använder sig själv som modell tillsammans med både döda och levande material.

Chris Townsend, Francesca Woodman, Scattered in space and time. Phaidon press limited, London



Att glömma sig själv

Kan tiden stanna upp i en millisekund för att sedan spolas tillbaka så att man upplever samma sak igen? Kan mitt minne, sinne uppfatta någon slags likhet med någonting som verkligen skett tidigare och förvirra mig så det känns som om jag åker på en resa genom tiden? Finns det en naturlig förklaring?

En morgon står jag som vanligt vid spegeln och borstar tänderna, jag iakttar mig själv medan tandkrämen fradgar. Känner mig fortfarande halvsovande. Böjer mig ner för att spotta. Tandkräm råkar hamna i håret, fastnar sådär obehagligt och lämnar slingan i en blöt klump som sedan kommer att hårdna och irritera mig hela dagen. När jag tittar upp tillbaka är det någon annan som ser på mig genom spegelbilden som brukade vara min. Jag blir skrämmd av personen som ser på mig men på samma gång förundrad. Fångad på en bioduk, men ingen ser på filmen.

Ett helt främmande ansikte, en skräckblandad förtjusning fyller min kropp. Fascinerande.

Jag ser skalet som borde vara välbekant men känner inte igen någonting. Jag är bara en skådespelare i min egen kroppsdräkt men jag har glömt hur man spelar sig själv. Det enda jag kan ta fasta på och minnas att jag någonsin identifierat mig med är tandkrämsklumpen i håret. Det är ganska behagligt att inte behöva vara någonting mer än det just i denna sekund.

En varelse med tandkräm i håret och tandborste i handen. Vilka möjligheter.

Eftersom jag är tvungen att ifrågasätta den värld som våra sinnen uppfattar som verklighet undrar jag förstås hur pass mycket min mänskliga hjärna är kapabel att ta in, utvecklas och hur mycket det fortfarande finns att ta reda på i detta universum.

Det går inte att veta allt. Man får välja ut de viktigaste sakerna och lära sig om dem, så mycket man hinner och har livskraft för.

Mänskligheten behöver ovissheten för att överleva, och kanske vi kan använda drömmar som en påminnelse om att vi skall uppskatta det vi inte vet.

Skymningen

Klockan är ungefär halv sex, vi sitter och samtalar, du och jag. Vad vi pratar om har ingen större betydelse.

Ögonen är själens fönster.

Soffan har leopardmönster, det doftar vår genom den öppna vindrutan. Katten i min famn spinner och atmosfären känns lugn.

Ditt ansikte mot den vita väggen ger ifrån sig en lyster.

Ett varmt, orange sken som blir starkare och starkare.

Du pratar, jag urskiljer bara några få ord. Ögonen är själens fönster, själen är drömmarnas spegel.

Den orangea auran omfamnar dig bakifrån och får ett eget flackande liv.

Den är behaglig att se på. Rör sig i bakgrunden hela tiden.

Det syns säkert att jag inte lyssnar längre, är allt jag minns jag tänkte medan jag som hypnotiserad vilar blicken någonstans kanske 3 centimeter från din axel. Än en gång får jag det bekräftat att vi kanske är mer än bara de fysiska kroppar vi bär på.

Klockan slår sex och mörkret börjar sippra in genom fönstret.

Skenet börjar sakta avta. Ögonen är själens fönster, själen är drömmarnas spegel och drömmarna är universums aska.

Vilken är min färg?

Återspeglning av den vakna tiden

*Avlägsna minnen av minnen jag en gång glömt
Jag trodde jag hade lärt mig att komma ihåg
Men sanningen låg i lögnen
Illusionen av en dröm bildad av strömmen
Porlande, vid medvetande, fast fortfarande ovetande.*

Jag får ibland en stark känsla av att allt jag gör på något sätt är tvärtemot vad det borde vara. Jag svarar fel på rätt fråga, går åt vänster fast jag helt klart innerst inne vet att jag borde tagit till höger. Varför?

Jag har blivit lärd att ifrågasätta det mesta, kanske till och med för mycket ibland. Drömmarna beblandas med minnen från den vakna tiden, jag har svårt att veta vad som är ett minne från en vaken händelse eller en dröm. Konstiga minnesbilder skapas, som jag tror mig ha upplevt i vaket tillstånd. Jag struntar i att posta brevet för jag har ju så tydliga minnen av att jag gjorde det igår. Jag förstår inte varifrån kattmaten kommer, den var ju slut innan jag somnade? Det är också en fördel att få uppleva dessa sovande tillstånd. Ibland kommer de bästa idéerna från en dröm eller från minnen man tror sig ha inombesökt redan. För att skapa känslan av nostalgi på ett ställe jag aldrig besökt tidigare, tar jag fasta på de små igenkännbara detaljerna i drömmen och bygger upp någonting nytt.

"Jag drömmer min målning och jag målar min dröm."
Vincent van Gogh

I sammanhang där man behöver lära sig någonting kan man tänka på saken och gå igenom övningen innan man somnar in, så kommer hjärnan att processa övningen under natten och man kommer nästa dag ha blivit aningen bättre på uppgiften.





Sammanfattning

Detta projekt har varit viktigt för mig eftersom det handlar om mina personliga upplevelser. En utveckling av mina inre hemligheter, visat i bildformat berättat via drömmar. Det finns många stunder jag tvivlat på det, men varje gång tanken slagit mig att jag borde göra mitt examensarbete om något annat, har mina drömmar varit så intensiva att jag inte kunnat släppa dem, det vill säga, jag kunde inte släppa temat och arbetet.

Ofta har jag känt att när jag tagit upp och velat diskutera temat i andra sammanhang, har det varit svårt för folk att prata om det av olika orsaker. Sanningen finns i drömmen. Resten lämnar jag till betraktaren.

Jag kan vara säker på att ifall jag valt att göra mitt examensarbete om någonting annat, skulle dessa tankar och möjligheten att processa allt som hänt inte ägt rum på samma sätt.

Jag finner det även fascinerande hur min drömvärld har ändrats och tagit mig till nya stadier under arbetets gång, för första gången i mitt liv har jag nu återkommande drömmar som känns positiva. Jag ser framemot att somna in på kvällen, till skillnad från förut när jag näst intill hade ångest vid läggdags och inte hade någon aning om vad som skulle ske härnäst. Därför har "Att befinna sig i ett mellanrum" kommit att bli ett viktigt moment i mitt liv, och även en ögonöppnare.

Arbetet har ändrats och utvecklats sedan jag började fundera på det hösten 2015. Den första tanken jag hade var att printa ut stora fotografier och måla med oljefärg ovanpå dem för att skapa den surrealistiska känsla jag är ute efter, men jag kände snabbt att det uttrycket inte passade för mina svävande och flackande drömmar.

Under tiden jag hade allt detta i tankarna höll jag på med ett annat projekt, där jag jobbade med plastfilm och fotografier. Ju mer jag arbetade med plastmaterialet desto mer insåg jag att detta var materialet för mitt examensarbete och mina bilder.

Efter att nu ha haft chansen att sätta tid för att gräva i mitt inre, ser jag att det har varit nödvändigt både för den personliga och konstnärliga utvecklingen. Att ta itu med det själsliga först av allt.









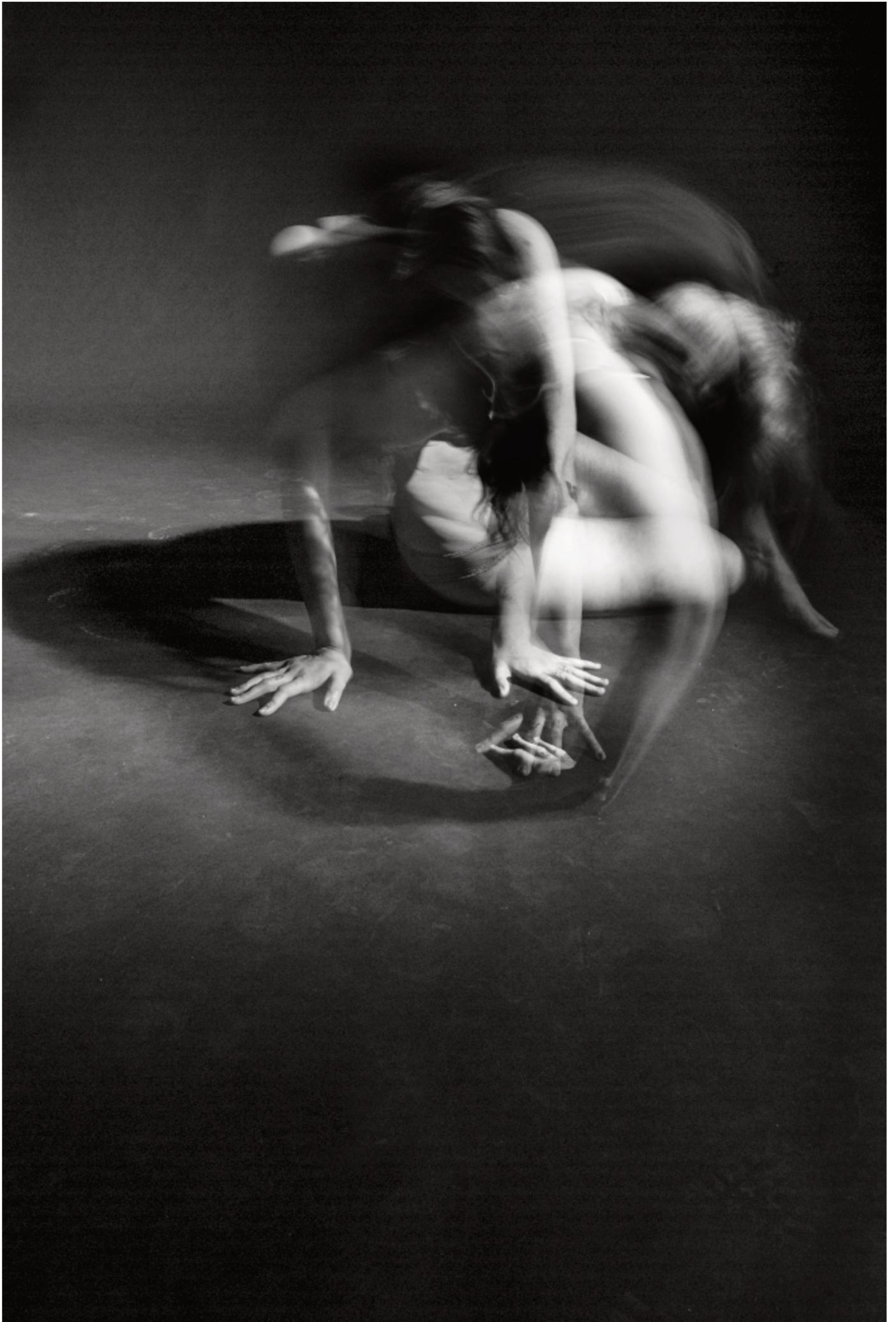












Utrymmet mellan två väggar..

















Källförteckning:

Fakta om graviditet och fostrets medvetande. (Online)

www.alltomvetenskap.se (hämtat den 12.01.2016) *Fakta om REM och drömmar (Online)*

www.psykologiguiden.se (hämtat den 12.01.2016)

Stephen LaBerge, *Fakta om klardrömmande/Lucid dreaming (Online)*
www.lucidity.com

Erich Fromm, *Freuds psykoanalys – mästerskap och begränsning.*
Svensk upplaga Bokförlaget Natur och kultur, Stockholm 1980

Chris Townsend, *Francesca Woodman, scattered in space and time*, Phaidon press limited, London 2006





Examensarbete för bildkonstnär, YH examen
Utbildningen för bildkonst
Yrkeshögskolan Novia, Jakobstad 2016

Degree Thesis for Fine art, Bachelor of Fine Art
Degree programme in Fine Art
Novia University of Applied Sciences and Arts, Jakobstad 2016,
Finland

TackTill:

Albert Braun
Göran Torrkulla
Jimmy Pulli
Ulrika Ferm
Svenska Österbottens samfund
Kulturfonden

Yrkeshögskolan Novia
Utbildningen för bildkonst
Köpmansgatan 10
68600 Jakobstad, Finland

www.bildkonst.fi